

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5CoCsp/101/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121200855
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Stolárová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2024:6121200855.1

Uznesenie

Používateľ systému Windows

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Stolárovej a členiek JUDr. Adriany Murínovej a JUDr. Slávky Zborovjanovej v spore žalobcu: Ahoj, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, IČO: 48 113 671, zast.: Beňo & partners advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Námestie svätého Egídia 40/93, Poprad, IČO: 44 250 029, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, A. D. E., t. č. F. XXX, G., zast.: JUDr. Ladislav Csákó, advokát, so sídlom Hviezdoslavova 4, Rožňava, IČO: 35 544 163, o zaplatenie 1.734 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Rožňava zo dňa 5. augusta 2022 č.k. 5Csp/51/2021-218

rozhodol:

Používateľ systému Windows

Z r u š u j e rozsudok vo výrokoch II. a III. a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

Používateľ systému Windows

1. Okresný súd Rožňava (ďalej aj súd prvej inštancie alebo aj súd) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 1.734 Eur, a to formou splátok vo výške 60 Eur mesačne, splatných k 20. dňu v mesiaci počnúc prvou splátkou splatnou 20. dňa v mesiaci nasledujúceho po mesiaci, v ktorom rozhodnutie vo veci samej nadobudne právoplatnosť, pod následkom straty výhody splátok (I.), v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (II.) a žalobcovi voči žalovanej nepriznal nárok na náhradu trov konania (III.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobca domáhal peňažného plnenia titulom nesplateného úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 4.12.2019.

3. Vec právne posúdil podľa § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 565, § 54a, § 100 ods. 1, § 101, § 103 OZ, § 1 ods. 2, § 2 písm. d), § 7 ods. 1, § 9 ods. 1 a 2, § 11 ods. 2, § 21 ods. 1 a 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 1 ods. 1, ods. 4, § 1a ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. a § 2 vyhlášky MF SR č. 289/2010 Z.z. konštatujúc, že predmetnú zmluvu, ktorú uzatvorili strany sporu dňa 4.12.2019 posúdil ako spotrebiteľskú zmluvu, ktorá sa okrem ustanovení Občianskeho zákonníka riadi

tiež zákonom č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. Súd ex offo skúmal, či uplatnené právo nie je premlčané so záverom, že nárok premlčaný nie je, a to za argumentácie bližšie uvedenej v bodoch 47. a 48. napadnutého rozsudku. K namietanej výške dohodnutých úrokov v spotrebiteľskej zmluve uviedol, že medzi stranami sporu bola dohodnutá jediná odplata, ktorou je úroková sadzba stanovená vo výške 16,50% ročne a preto, že zmluva bola uzatvorená dňa 4.12.2019, žalobca konal pri stanovení tejto odplaty v súlade s § 1 ods. 1, ods. 4 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v spojení s § 21 ods. 1 a 2 a § 2 vyhlášky MF SR č. 289/2010 Z.z.

4. K povinnosti dodávateľa uvádzať v spotrebiteľskej zmluve presné označenie výšky, počtu a termínov splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/146/2017 so záverom, že nie je potrebné, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahovala číselné vyjadrenie toho, aká je konkrétna vnútorná skladba tej ktorej anuitnej splátky. K porušeniu povinnosti žalobcu posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať úver pri uzatváraní zmluvy súd uviedol, že vyzval žalobcu na preukázanie odbornej starostlivosti, keď z listín predložených žalobcom mal za preukázané, že žalobca pri uzatváraní zmluvy zisťoval a posudzoval základné údaje týkajúce sa žalovaného, okrem iného osobné údaje, údaj o počte nezaopatrených osôb, zdroj príjmu so zistením, že čistý mesačný príjem žalovaného v čase uzatvorenia zmluvy bol 798 Eur. Povinnosťou žalobcu podľa § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch však bolo skúmať nielen príjem, ale aj výdavky a rodinný stav spotrebiteľa s prihliadnutím na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Na strane veriteľa bolo preto potrebné pri uzatváraní zmluvy posúdiť pomer medzi príjmami a výdavkami a tiež tú skutočnosť, či po vynaložení bežných výdavkov spotrebiteľovi zostanú finančné prostriedky, z ktorých bude schopný úver splácať. Pokiaľ veriteľ neposúdi žiadne údaje, či už o príjmoch, výdavkoch alebo o rodinnom stave spotrebiteľa opierajúc sa o údaje z príslušnej databázy alebo registra, je nutné uvedené posúdiť v zmysle § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch ako hrubé porušenie povinnosti posúdiť schopnosť splácať úver a takýto úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Súd dospel k záveru, že žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom posúdil výdavky na strane žalovaného. Iba zjednodušene vo svojom vyjadrení uviedol, ako postupoval pri výpočte maximálnej výšky mesačnej splátky, ktorú by mohol od žalovaného požadovať, keď vychádzal z jeho príjmu (798 Eur), z ktorého odpočítal celkovú internú mesačnú splátku (134,48 Eur) a výšku sumy životného minima platnej od 1.7.2019 do 30.6.2020 (210,20 Eur). Tiež uviedol, že prihliadal na mesačné finančné výdavky žalovaného vo výške 0 Eur. Zo žiadnej z listín nevyplývajú mesačné výdavky žalovaného, predovšetkým pokiaľ ide o jeho životné náklady. Žalobca preto nepreukázal preverenie výdavkov na strane žalovaného, hoci to zákon výslovne vyžadoval. Preto mal súd za to, že došlo k hrubému porušeniu povinnosti veriteľa zistiť konkrétnu výšku nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa. Tým, že žalobca vôbec neposúdil výdavky na strane žalovaného ako spotrebiteľa pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere, žalobca ako veriteľ hrubo porušil povinnosti posúdiť schopnosť splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 tohto zákona, a preto je nutné úver považovať v súlade s § 11 ods. 2 tohto zákona za bezúročný a bez poplatkov. Pokiaľ žalovaný čerpal z úveru finančnú čiastku 2.000 Eur, uhradil spolu sumu 266 Eur, potom žaloba podaná žalobcom je dôvodná v časti výšky žalovanej istiny, ktorú žalovaný doposiaľ neuhradil. Žalovaný neuhradil úver vo výške 1.734 Eur, a preto v tejto časti súd žalobu považoval za dôvodnú. Súčasne žalobu v prevyšujúcej časti zamietol, t.j. v časti zmluvného úroku v uplatnenej výške, ktorú popri dlžnej istine požadoval od žalovaného.

5. V súvislosti s paričnou lehotou odkazujúc na § 232 ods. 2, 3 a 4 CSP uviedol, že zákon umožňuje súdu, aby v odôvodnených prípadoch určil aj dlhšiu paričnú lehotu, pričom hľadiskami, ktoré súd vezme do úvahy pri takomto postupe, sú predovšetkým výška priznaného plnenia žalobcovi, platobná schopnosť žalovaného, snaha o plnenie záväzku a podobne. Vzhľadom na žiadosť žalovaného o povolenie splácať záväzok v splátkach a súčasne súhlas žalobcu s takouto formou splácania, zohľadniac sociálne pomery žalovaného, priznal splácanie dlhu v splátkach po 60 Eur mesačne.

6. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 257 CSP, ktorý v prejednávanej príhode výnimočne aplikoval, a to vzhľadom na majetkové a sociálne pomery žalovaného, ktoré podrobne popísal už v rámci odôvodnenia rozhodnutia o povolení uhradiť dlh v splátkach. Na základe uvedeného potom mal za preukázanú existenciu dôvodov hodných osobitého zreteľa na strane žalovaného podľa § 257 CSP, a preto náhradu trov konania úspešnému žalobcovi nepriznal.

7. Proti rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie v rozsahu jeho výrokov II. a III. Uviedol, že súd dospel k záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru z dôvodu údajného porušenia povinnosti žalobcu posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, v priebehu konania odvolateľ však uvádzal, že pri skúmaní schopnosti žalovanej splácať poskytnutý úver, splnil všetky povinnosti, ktoré mu zákon č. 129/2010 Z.z. ukladá. Žalobca pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere od žalovanej vyžiadal všetky potrebné informácie a doklady, z ktorých pri skúmaní bonity vychádzal. Žalobca od žalovanej zisťoval predovšetkým informácie: čistý príjem, tiež peňažné záväzky znižujúce jeho príjem, náklady na zabezpečenie základných životných potrieb žalovanej a osôb, voči ktorým má vyživovaciu povinnosť, finančné výdavky (splátky úverov), ktoré boli overené v elektronickom registri o spotrebiteľských úveroch, rodinný stav žalovanej a rozsah jej vyživovacej povinnosti. Žalovaná žalobcovi predložila svoj občiansky preukaz, ktorý bol overený na stránke Ministerstva vnútra SR, tiež v registri stratených a odcudzených dokladov. Ďalej predložila svoju platobnú kartu, ktorú žalobca preskúmal za účelom potvrdenia majiteľa účtu, na ktorý mali byť poskytnuté finančné prostriedky prevedené. Následne žalovaná bola overená v nebankovom registri klientskych informácií, ako aj v registri multi cribis-univerzálny register obsahujúci kreditné informácie, pričom v ňom uvedený príjem bol overený na príslušnej pobočke sociálnej poisťovne. Okrem toho žalovaná pred poskytnutím predmetného úveru, resp. pred uzavretím predmetnej zmluvy mala so žalobcom uzatvorené ďalšie dve zmluvy, na základe ktorých jej bol poskytnutý úver, pričom do času poskytnutia predmetného úveru z predchádzajúcich dvoch úverov riadne a včas splácala splátky, a preto žalobca nemal dôvod pochybovať o jej bonite. Súčasne žalovaná predložila žalobcovi doklad o úhrade splátky z predchádzajúceho úveru. Pri posudzovaní platobnej schopnosti žalovanej žalobca vychádzal z údajov: počet nezaopatrených osôb 0, výška vyživovacej povinnosti 0 Eur, mesačné finančné výdavky 0 Eur, splátka s poistením 36,16 Eur, potvrdený príjem 798 Eur, mesačná čistá mzda 798 Eur, ukazovateľ schopnosti splácať 0.2903, celková mesačná splátka z NRKI 84 Eur, celková interná mesačná splátka 134,48 Eur, suma životného minima v rozhodnom období 210,20 Eur mesačne vo vzťahu k jednej plnoletej fyzickej osobe. Maximálna výška mesačnej splátky, ktorú mohol žalobca od žalovanej požadovať bola vypočítaná nasledovne $798 - 134,48 - 210,20 - 84 = 369,32$ Eur. Na základe uvedených informácií a podkladov žalobca vyhodnotil, že žalovaná bola schopná splácať predmetný spotrebiteľský úver, pretože po započítaní splátky spotrebiteľského úveru o ktorý žiadala, výdavkov na iné úvery a splátky potvrdené úverovým registrom, vyživovacie povinnosti voči maloletým deťom a nákladom na zabezpečenie základných životných potrieb s prihliadnutím na životné minimum v SR jej ostávalo na ďalšie bežné osobné výdavky niečo vyššie 360 Eur. Týmto postupom si žalobca splnil všetky povinnosti, ktoré mu zo zákona vyplývali, pretože zisťoval jej príjem, jej výdavky, rodinný stav a informácie boli následne overené v príslušných databázach. Potom zo strany žalobcu nedošlo k hrubému porušeniu povinnosti, resp. k žiadnemu porušeniu jeho povinnosti s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť žalovanej splácať poskytnutý úver. V závere podaného odvolania odcitoval § 365 ods. 1 CSP, pokiaľ ide o jeho body a) až h) CSP a žiadal, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie vo výrokoch II. a III. zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie prípadne, aby vo veci sám rozhodol.

8. Žalovaná k odvolaniu uviedla, že odvolanie považuje za zjavne nedôvodné, keď v prvom rade mala za to, že odvolanie nie je riadne odôvodnené a neobsahuje uvedenie odvolacích dôvodov a odvolací návrh. Preto mala za to, že už z tohto dôvodu by mal odvolací súd napadnuté odvolanie odmietnuť podľa § 386 písm. d) CSP pre absenciu všetkých zákonných náležitostí odvolania v zmysle § 363 CSP. Okrem toho rozsudok v napadnutej časti považovala za zákonný a vecne správny, keď odvolateľ už uvádza to, čo uvádzal v priebehu súdneho konania, pričom sudca sa dostatočným spôsobom s jeho stanoviskami a vyjadreniami vysporiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku, čo vyplýva napr. z jeho bodu 53. Okrem toho poukázala na skutočnosť, že medzi ňou a žalobcom v minulosti prebiehali viaceré súdne konania vyplývajúce zo spotrebiteľských úverov a iba pre ilustráciu poukázala na konanie vedené na Okresnom súde Rožňava pod sp.zn. 4Csp/51/2021, v ktorom už bol vydaný právoplatný rozsudok dňa 11.11.2022, v ktorom súd konštatoval, že žalobcom poskytnutý spotrebiteľský úver je bezúročný a bez poplatkov, ktorého závery potvrdil aj odvolací súd. Okrem toho považovala za riadne odôvodnený aj výrok o trovách konania s vysloveným záverom, že boli splnené podmienky pre aplikáciu § 257 CSP tak, ako to konštatoval samotný súd. Navrhla preto rozsudok v napadnutom rozsahu ako vecne správny potvrdiť.

9. Odvolateľ v odvolacej replike odkázal na svoje podané odvolanie, ktorého obsahu sa v plnom rozsahu pridriava. Zopakoval, že pokiaľ uviedol v odvolaní, že súd dospel k záveru o bezúročnosti a bez poplatkovosti poskytnutého úveru z dôvodu údajného porušenia povinnosti žalobcu posúdiť schopnosť

spotrebiteľa splácať poskytnutý úver v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch, pričom odkazoval na svoje predchádzajúce písomné podania z ktorých vyplýva, že zo strany žalobcu k takémuto konaniu nemohlo dôjsť ani nedošlo, potom je zrejmá odvolacia námietka podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP, ktorú súčasne uviedol vo svojej druhej časti odvolania. Žalovaná v odvolacej duplike zdôraznila, že žalobca vo svojom poslednom podaní nereaguje vecne a už vôbec neneguje jej tvrdenia vyjadrené vo vyjadrení k podanému odvolaniu. Zotrvávala na vyslovenom názore o tom, že žalobca neuplatnil žiaden z odvolacích dôvodov a až vo svojom poslednom podaní uvádza § 365 ods. 1 písm. f) CSP s poukazom na to, že odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať iba do uplynutia lehoty na podanie odvolania s tým, že niet pochyb o tom, že v čase posledného vyjadrenia odvolateľa lehota na podanie odvolania už uplynula.

10. Odvolanie žalobcu bolo podané iba proti výrokom II. a III., preto výrok I., ktorý odvolaním nebol napadnutý, nadobudol právoplatnosť a v odvolacom konaní nebol preskúmaný. Predmetom odvolacieho prieskumu tak boli výrok II. a výrok III. ako závislý výrok.

11. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas oprávnenou osobou proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v rozsahu vyplývajúcom z § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov a dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné.

12. Odvolateľ nesúhlasil s tým, akým spôsobom sa súd vysporiadal s povinnosťou veriteľa posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať poskytnutý úver, keď na rozdiel od záveru súdu mal za to, že pri skúmaní schopnosti spotrebiteľa splácať poskytnutý úver splnil všetky povinnosti, ktoré mu zákon č. 129/2010 Z.z. ukladá.

13. Aj keď niet pochyb o tom, že odvolateľ v podanom odvolaní v súvislosti s odvolacími dôvodmi, pre ktoré považuje rozhodnutie za nesprávne, ako náležitosťou odvolania, označil a odcitoval celé ustanovenie § 365 ods. 1, t.j. jeho písm. a) až h) CSP, vzhľadom na obsah podaného odvolania je nepochybné, že nepovažoval za správny záver súdu o tom, žeby hrubo porušil svoju povinnosť podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ, čím argumentačne uplatnil odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP.

14. Odhliadnuc od uvedeného, v kontexte s § 380 ods. 2 CSP (na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, prihliadne odvolací súd, aj keď neboli v odvolacích dôvodoch uplatnené), odvolací súd skúmal naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP.

15. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP je naplnený vtedy, ak súd konal napriek tomu, že neboli splnené procesné podmienky. Ide o podmienky, za ktorých súd môže konať a rozhodovať. Ide tu o vecné procesné podmienky (kvalifikovaný spôsob začatia konania, t.j. v sporovom konaní žaloba, splnenie poplatkovej povinnosti), podmienky na strane súdu (právomoc, príslušnosť), procesné podmienky na strane strán sporu (procesná subjektivita, procesná spôsobilosť, prípadné povinné zastúpenie advokátom) a tzv. negatívne procesné podmienky (prekážka začatého konania, prekážka rozsúdenej veci).

16. Odvolateľ v súvislosti s odvolaním neuviedol konkrétny dôvod spadajúci pod odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. a) CSP, súčasne ani odvolací súd sám nezistil takú vadu, ktorá sa týka procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP). Preto tento odvolaním uplatnený odvolací dôvod naplnený nebol.

17. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.

18. Povinnosť vnútroštátneho súdu ex offio preskúmať v prípade spotrebiteľských zmlúv porušenie povinnosti veriteľa skúmať úverovú bonitu spotrebiteľa vyplýva z rozhodovacej praxe Súdneho dvora EÚ, keď z jeho rozhodnutia C-679/18 vyplýva tento záver cez výklad Článkov 8 a 23 Smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES (ďalej aj smernice).

19. Podľa čl. 8 ods. 1 smernice členské štáty zabezpečia, že veriteľ pred uzavretím zmluvy o úvere posúdi úverovú bonitu spotrebiteľa na základe dostatočných informácií. Tie môže získať od spotrebiteľa a taktiež na základe nahliadnutia do príslušnej databázy. Je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v týchto prípadoch.

20. Vzhľadom na nároky, ktoré na dodávateľa kladie Unijné právo, ako aj s poukazom na citovanú vnútroštátnu právnu úpravu, je plne opodstatnené vyžadovať v súdnom konaní preukázanie skúmania bonity klienta žalobcom, ktorého v tomto smere ťaží dôkazné bremeno.

21. Pokiaľ ide o povinnosť veriteľa poskytnúť úver s odbornou starostlivosťou (ďalej aj skúmanie bonity), táto povinnosť je upravená v zákone č. 129/2010 Z.z. a jej splnenie bol povinný súd skúmať podľa právnej úpravy účinnej v čase, kedy bola úverová zmluva uzatvorená, teda ku dňu 4.12.2019.

22. Podľa § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom k 4.12.2019 ako dátumu uzavretia zmluvy (ďalej aj ZoSÚ), ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

23. Ako vyplýva z citovaného zákonného ustanovenia, zákonodarca rozlišuje medzi nekonaním s odbornou starostlivosťou v intenzite nedosahujúcej hrubé porušenie a nekonaním s odbornou starostlivosťou, ktorá dosahuje intenzitu hrubého porušenia povinnosti. V závislosti od stupňa intenzity porušenia tejto povinnosti následne zákonodarca spája odlišné právne následky. Zatiaľ čo pri porušení tejto povinnosti nedosahujúcej intenzitu hrubého porušenia nastupuje nemožnosť zosplatniť spotrebiteľský úver, pri intenzite hrubého porušenia tejto povinnosti, ide o následok bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

24. V prejednávanom prípade súd dospel k záveru o hrubom porušení povinnosti veriteľa.

25. Čo je potrebné považovať za hrubé porušenie povinnosti posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ vysvetľuje citovaný § 11 ods. 2 tohto zákona tak, že ide o posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Okrem toho podľa poslednej vety sa za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

26. Z uvedeného vyplýva (vynímajúc teraz definíciu hrubého porušenia povinnosti podľa poslednej vety § 11 ods. 2 tohto zákona), že pokiaľ veriteľ v súvislosti so skúmaním tzv. bonity klienta nemá k dispozícii žiadne údaje, či už o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo neprihliada na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania tejto bonity, ide o prípad hrubého porušenia povinnosti konať pri poskytnutí spotrebiteľského úveru s odbornou starostlivosťou.

27. Podľa názoru odvolacieho súdu, predmetná zákonná konštrukcia vychádza z alternatívnej situácie posudzovania bonity spotrebiteľa, a to, buď ide o prípad, kedy veriteľ nedisponuje žiadnymi údajmi o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo ide o prípad, kedy veriteľ neprihliada na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania tejto bonity. Z uvedeného a contrario vyplýva, že za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa nepovažuje, ak veriteľ disponuje údajmi o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, ako jedna možná situácia, alternatívne, ak veriteľ prihliadol pri skúmaní bonity na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania tejto bonity ako druhá možná situácia.

28. Ako vyplýva z bodu 18. odôvodnenia napadnutého rozsudku, žalobca sa vyjadril k otázke splnenia povinnosti posúdenia schopnosti splácať úver u žalovaného ako spotrebiteľa pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy s poukazom na ustanovenie § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobca si pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere od žalovaného vyžiadal predovšetkým občiansky preukaz, doklad o úhrade predchádzajúcej splátky úveru, či platobnú kartu na potvrdenie jej majiteľa - žalovaného. Žalobca predložený občiansky preukaz overil v registri stratených a odcudzených dokladov na internetovej stránke H.. Príjem žalovaného bol podľa žalobcu overený v Sociálnej poisťovni, pričom zároveň žalovaného overil v nebankovom registri klientskych informácií, ako aj v registri MultiCribis - univerzálny register obsahujúci kreditné informácie. Žalovaný pred uzatvorením spotrebiteľského úveru vyplnil žiadosť o jeho poskytnutie, v ktorom uviedol ďalšie informácie, z ktorých pri posudzovaní bonity žalobca vychádzal.

29. Ako ďalej vyplýva z bodu 19. odôvodnenia napadnutého rozsudku, pri posudzovaní platobnej schopnosti žalovaného, žalobca vychádzal z nasledujúcich údajov: počet nezaopatrených osôb – 0, výška vyživovacej povinnosti - 0,- eur, mesačné finančné výdavky - 0,- eur, splátka s poistením - 36,16 eura, potvrdený príjem/dôchodok zo SOCPOL - 798,- eur, mesačná čistá mzda - 798,- eur, ukazovateľ schopnosti splácať 0.2903, DTi 0.7069, celková mesačná splátka z NRKI - 84,- eur, celková interná mesačná splátka - 134,48 eura. Suma životného minima platná od 01.07.2019 do 30.06.2020 - 210,20 eura mesačne, ak ide o jednu plnoletú fyzickú osobu.

30. A napokon z bodu 21. odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že žalobca zároveň pripojil aj listiny, ktoré majú preukazovať splnenie povinnosti v zmysle § 7 zákona o spotrebiteľských úveroch a to žiadosť o poskytnutie úveru (č. l. 124-127 súdneho spisu), fotokópiu občianskeho preukazu žalovaného, doklad o úhrade predchádzajúcej splátky úveru (č. l. 128 súdneho spisu), fotokópiu kreditnej karty žalovaného (č. l. 129 súdneho spisu), výpis z registra klientskych informácií (č. l. 129-130 súdneho spisu), výpis z registra MultiCribis (č. l. 131 súdneho spisu) a výstup zo Sociálnej poisťovne (č. l. 130 súdneho spisu).

31. Následne v bode 53. odôvodnenia rozsudku súd uzavrel, že mal za preukázané, že žalobca pri jej uzatváraní so žalovaným zisťoval a posudzoval základné údaje týkajúce sa žalovaného, okrem iného osobné údaje, údaj o počte nezaopatrených osôb (0), zdroj príjmu (žalovaný bol v čase uzatvorenia zmluvy zamestnaný na dobu určitú), jeho čistý mesačný príjem (798,- eur). Vychádzajúc zo žalobcom predložených listinných dôkazov súd dospel k záveru, že žalobca poskytol žalovanému spotrebiteľský úver bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom posúdil výdavky na strane žalovaného. Taktiež uviedol, že prihliadal na mesačné finančné výdavky žalovaného vo výške 0,- eur. Zo žiadnej z listín nevyplývajú mesačné výdavky žalovaného, predovšetkým pokiaľ ide o jeho životné náklady. Žalobca preto nepreukázal preverenie výdavkov na strane žalovaného, hoci zákon výslovne vyžadoval. Veriteľ tak nezohľadnil, neposúdil a nepreveril výdavkovú zložku žalovaného, pokiaľ ide o ekonomický status žalovaného. Za tohto stavu nie je možné tvrdiť, že žalobca konal s odbornou starostlivosťou. Bez zistenia a overenia uvedených skutočností nie je možné objektívne posudzovať ani sociálno-ekonomickú situáciu žalovaného.

32. Z uvedeného vyplýva, že súd naplnenie hrubého porušenia vzhľadom na konštatovanom závere o tom, že veriteľ poskytol spotrebiteľský úver bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom posúdil výdavky na strane žalovaného, hoci uvedené samo o sebe intenzitu hrubého porušenia povinnosti nenapĺňa. Relevantným totiž bolo, a súd k uvedenému ani nepristúpil, aby súd zistený skutkový stav týkajúci sa povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ podradil pod už uvádzaný alternatívny spôsob zákonnej konštrukcie definície hrubého porušenia tejto povinnosti.

33. Súd v otázke skúmania bonity žalovanej síce na strane jednej použil správny právny predpis, ale na strane druhej ho na daný prípad nesprávne interpretoval a nesprávne aplikoval. Týmto postupom súd dospel k predčasnemu a zatiaľ nesprávnemu záveru o tom, že na strane veriteľa došlo k hrubému porušeniu povinnosti uloženej mu v § 7 ods. 1 ZoSÚ smerujúceho k následnému predčasnemu právnomu záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Tým bol naplnený v odvolaní uplatnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, na základe čoho odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil v zamietavom výroku a závislom výroku o trovách konania a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

34. Po vrátení veci bude úlohou súdu opätovne rozhodnúť o zostávajúcom predmete konania, ktorý bol premietnutý do zamietavého výroku II. napadnutého rozsudku. Súd sa predovšetkým bude zaoberať otázkou, či veriteľ pri poskytnutí predmetného spotrebiteľského úveru konal s odbornou starostlivosťou. Súd bude mať na pamäti, že zákonodarca definuje hrubé porušenie tejto povinnosti alternatívnym spôsobom, t.j. za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Relevantným preto v tejto otázke nebude výlučne prípadné zistenie, že veriteľ žiadnym spôsobom nezohľadnil, neposúdil a nepreveril výdavkovú zložku žalovaného, pretože uvedené samo o sebe definíciu hrubého porušenia povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ nenapĺňa. Z uvedeného vyplýva, že súd bude povinný zistený skutkový stav ohľadne povinnosti veriteľa podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ podradiť pod týmto alternatívnym spôsobom zakotvenú zákonnú konštrukciu definície hrubého porušenia tejto povinnosti a následne vyvodiť záver o naplnení/ nenaplnení intenzity hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 ZoSÚ. V prípade, že veriteľ navyše spĺňa postavenie veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a) tohto zákona, súd bude posudzovať otázku príp. hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 aj z pohľadu porušenia ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

35. Súd neopomenie za tým účelom vo veci nariadiť pojednávanie, na ktorom zhodnotí predovšetkým sporné a nesporné skutkové okolnosti týkajúce sa tejto otázky a vysloví k tomu svoje predbežné právne posúdenie veci, ku ktorému umožní stranám sporu (ich zástupcom) sa vyjadriť. Ďalší postup bude závisieť tiež na príp. procesnej aktivite/pasivite strán sporu.

36. V novom rozhodnutí súd rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania.

37. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Používateľ systému Windows

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie **n i e j e** prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý

výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1, 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).